

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Centralbiblioteket

Tidn.
Sv.
Göteborg
Ex. A

N:o I.
Göteborgska
Magasinet.

den 1 Januarii 1759.

Tillfrister.

Til Herr Censor.

Nomine ne careat, periturum suscipe fetum:
Nec nisi mortalem me genuisse puta.

Til Herrar Pränumeranter.

Förläggare.

Eder. Och. Ingen. Aman.

Tilågnas. Detta. Magasinet.

Och. Afstås.

Som. En. Wälfängen. Egendom.

Nu. Och. Framdeles.

Med. Rättighet.

Om. Så. Iyster.

Ut. Häkla. Hwar. Rad.

Ut. Mönstra. Hwar. Ord.

Ut. Härdraga. Hwar. Tanke.

Ut. Lugga. Och. Lugga.

Ut. Ristwa. Och. Slita.

Så. Otydliga. Papper.

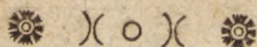
Korteligen.

Ut. Efter. Wårta. Samwete.

Tiltwåla. Skrifwaren.

X

Härpå.

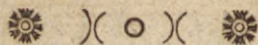

Härpå. Skänkes. Privilegium.
 Ut. Domare. Af. Bägge. Slagen.
 J. Detta. Nya. Ur.
 Ingen. Wanheder.
 Ut. Tablas.
 Någon.
 Ut. Låsas. Och. Rastas.
 Större. Skymf.
 Ut. Aldeles. Förgätas.

Företal.

Nu några Förord; Ty blir mit Företal för kort, så är det omödeligen lagom.

Läsare, min affigt är, at tjena dig, och tillika fulgöra en del af mina pligter. Skulle dessa ej altid sammas med jämfningar efter Tiden och Götteborgs smaken; står jag ej at förleda. Scholemästare, så länge Gud wil, måste jag icke då och då språka något alvarsamt, då och då historiera öfwer en Dof, som fins i Europa, fast ej i Götteborg? Får jag göra det med allas goda minne; så förbinder jag mig, at än roa månskligheten, så godt jag kan, än meddela något timmeligen nyttigt. Skal jag kfrista mig nogare; så är hela mit Förslag, at ej widröra andra, än interessanta saker, hwilka merendels röra oss, som Människor, Christne, Swenske och Götteborgare. Afwiker jag från denna Regel; så ser det af swaghet, och begås ingen upfätelig synd. Ty utan at rosa mig, kfriswer jag ej wärre, än jag lärt. Men Nybörjare ibland Herrar Mercurier, huru wil jag swinga omkring hela Europa på en Becka, och wara tillbaka hwar Måndag? Jag säger rent ut: Ingen wänte något dräpelig: passer på,

på, at illa förwandla en god Bancosedel! Ur jag den förste; icke blir jag den siste, som säger om detta Magasinet: Den intet bättre har at låsa, Han låset. Jag slutar härmed mina Förspråk. Ut, magre Papperslappar, och försöker Er lycka. Flyger omkring, tills J brant Eder. Jag är ej Far at Er alla. Och hwad sen? Far wäl med Eder!

Lärda Nyheter.

Stockholm. Det nyaste jag wet, är, at man kfriswer i dag den 1 Januar. 1759, hwilket säkerligen ej skedd hos Christne, förän nu på stunden. Jag wil ej lägga mig om bord med de lärde, mindre förswara en ofunnig Munk, som förledt oss, at kfriswa 1759, då wi upleswat det 1764 eller 5te Aret, enligt Kongl. Wetenskaps Academiens Utslag i Historiska Almanachan, utgifwen härstädes för innewarande Ur. Efter Josephi berättelse, skal en Förmörkelse i Månen infallet några dagar före Herodis död; och af detta, jämte flera bewis, skal wara klart för kännare, at Tyranner aflidet så när 4 Ur före det wanliga Christi Födelse-Ur. Som nu bekant är af Bibliska Historien, at Träskaren blifwet född åtminstone några månader, förmodeligen et par Ur förr, än Herodes dödt; så selar almäna Liberäkningen från Christi Födelse på 5 eller 6 Ur. Huru många förslutet ifrån Werldens Skapelse, är ännu mer owist. De fleste tro detta är wara det 5761. Twisten rörer högst 346 år: så wida Chronologi äro stljagtige från 5518 til 5864. I Danmark är Werlden skapad för 5726 Ur. I Trimumrare Almanachan heter det 5707, fast hon, om Tittelbladet säger sant, är trykt 5758, det är förledet år. Efter

Efter Calvisii räkning är Christus död år 3982, efter Spondanus 4084. På den förres grund är Werlden 5708, på den sednares 5810 år gammal. Andre sätta Christi Födelse på Werldens 4000 år. Jag wet, at hon står, oagtat dessa tråtor, lika länge; och at vår Salighets grundwal ar ej skakas af Raknemästare. Skal jag bry mit hufvud i Högtiden?

Götheborg. Förledet är utgafs härstädes på et och et sjerdedels Art i 8vo en hop Nyårs-önsknin- gar, efter yttersta mögelighet bundne både på latin och Swenska. Jäke des mindre stenade somliga långt ifrån min affigt, efter Götheborgske Utroffares wäl- mening: och fick Författaren några oerhörda, fast lö- geliga, Härdrag. Jag förläter mine Håklare denna synden af hjertat. Och som jag ej orkar nu binda mina tankar, sedan jag blifwet denna Stadens histo- ricus; så har jag i dag bestält några Verser af en witter och lyckelig Penna, hwilken jag hoppas at flera resor så låna, til min och mine läsares nöge och förbindelse.

Til Sverige.

God morgon, kära Swea-land!

Dig är jag Skyldig alt mit lilla.

Förlåt, at jag mig tör inbilla:

Du tar en gästwa af min hand.

Dig bör jag hafwa först i minne;

Du här mit hela hjerta ser:

Ja, om jag ägde tusen fler,

Så segrar Du likwäl derinne.

Jag ger = = men hwad? ej Tunnor gull,

Ej toma löften om min iswer,

Ej stort Förslag, som dristigt klifwer,

Men för at hastigt tumla full.

Nej,

Nej, dylift må en annan gästwa,
Som mindre unnar landet wäl,
I fall här fins så nedrig själ.
Min skänk skal denna önskan blifwa.

At Dina Barn en Wisje ha,
Och aldrig egenmyttigt tänka!
Alt hat i glömskans afgrund sänka,
Och jämt en almån börda dra!

At hög och låg må enigt säga:
Wi hafwe Frihet, magt och mod,
I ädvor warm och ägta blod;
Men Sverige skal altsamman äga.

Til Staden Götheborg.

Wårt Götheborg, mit hemwist nu,

Du täcka Ort i Götha-Rike;

Alt ondt från Dina Portar wike!

Fulkomlig Sällhet njute Du!

Jag ber at så det nöget smaka,

För almänheten gå ästad,

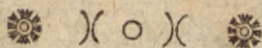
Och säga uti mina blad:

Jag älskar Dig, Du mig tillbaka.

Kyrko-Tidningar.

Evangelium, Luc. 2: 1.

Innehåller et litet stycke af Jesu lefwoernes-Be- skrifning, eller en märkelig del af Des Barndoms Historia, nämligen Des Omfärelse och Namngif- welse; utom tidens omständighet, som war, efter lag åttonde dagen. Omfärelsen war, med sina Ceremo- nier, en bild, i hwilken många Sanningar legat in- swipta. De gå derpå ut:

At wälförtjenta straff, från början af vårt lopp,
 Oß fallet til som arf, med en fördärwad kropp;
 At mänskan är med synd, och mycken swaghet lastad,
 Afföndras ifrån Gud, och ner i stofstet kastad;
 At wår orenlighet blott twättas af med blod,
 At wåg til nåden är et sonderkrossat mod.

Omskärelsen war ock en bild af Försoningens blodiga beskaffenhet. Du Judiska folk,

Hwad hjälper, at en lem på mänskjo-kroppen swider,
 Afföndras, kastas bort? hwad hjälper, hwad du söker?
 När en så kraftig bild ej detta intryck gör,
 At Christus Han är den, som för oß alla blör.

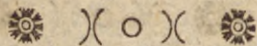
Omskärelsen bildar ock sättet, på hwilket saligheten oß tilågnas.

Om du förwårswa wil den hålsosamma tron,
 Tilågna Nåden dig i egen arm Person.

Din, ingen annan Tro,
 Kan gifwa hjertat ro.

Omskärelsen war desutan et beständigt, oföränderligt, plågsamt och förgäteligt märke, hwarigenom Judarne wore nästan ödfände: at ej förtiga de omsturnes oförnekneligen bewisliga förbindelse, at agta Cerimoniel-lagen, såsom rätta Hof-Etiquetten för Guds folk.

Lund. Om jag mindre plågar mine läsare med Historier, än beniga räkningar; så wil jag uptaga några ur en Disputation de Festo Calendarum Januarii, hållen i wår tid under den mångwise Professor Brings upsyn. Intet folk har för, än de Romare, firat den i Januarii. Desse helgade Förstlingen af hwar Månad åt Gudinnan Juno, fölgagteligen ock denne

denne dagen, alt sedan Januarius kom i Werlden. Ulti Romuli tid börjades året den i Martii, och bestod allenast af 10 Månader. Den oreda, som upkom af det naturliga och borgeliga årets osämja, sökte wäl Numa Pompilius, genom twänne nya månader at aftröjja; men galenskapen blef ej fulkomligen afhulpen, om icke i Julii Cäsars tid, då man på et förwirrat år räknade 445 dagar i Rom. Den i Januarii blef ej strax en Nyårsdag hos Hedningar. Om han i Numa Pompilii tid waret så ansedd, enligt Plutarchus och Macrobius; så hade dock denna inrättningen ej länge bestånd. Zy Livius, en äldre Håsdakelnare, wittnar, at 290 år efter Romerska räkningar, gick Nya året in den i Augusti, eller som man då sade, Sextilis: Annu hade han ej fått sit glörowrdiga namn. Efter många ändringar wann ändteligen den i Januarii sit högsäte i Romerska Calenderne, i hwilken heder han stadfästes, sedan Rom städt i 600 år: hwarefter han waret de ärligen inwigde Borgmästares Högtidsdag. På detta sättet blef han, som en andelig och lekamlig Helgd, både efter naturliga och borgeliga lagar, stäteligen firad af Hedningar, och med alla glädjeteken emottagen. Ingen fick tala et syndigt ord: tråtor, förtal, och alt som kunde förråda et ondt sinne, måste förwifas. Advocater wore de endaste, som hade Privilegium at ordkastas. Saken war, at de som andra människor, skulle i dag smaka förestående arbeten. Imedlertid lefde Hedningar åtminstone den dagen bättre, än mången Christen. De sticade hwarandra små skänker, at wisa inbördes wänskap: hwaraf Nyårsqäswor upkommet. Presenterne bestode i början måst i sifon och russen, litet honung,

nung, dadlar och dylika lefsaker; hwartil somlige tillade en Romersk Skilling: och synes af altsamman at de gamle Romare, som förmodeligen ej waret barnslige, med dessa små-saker utmärkte den upriktighet och ofkonflada wäsende, som segrat ibland Medborgarna Diodorus gifwer flera orsaker wid handen i sin Poetiska Almanacha för Månaden Januarius. Sedan Rom samlat all werldens Rätter, steg öfwerflödet Nyårsgåfwor, som gingo i Theodosii tid til förgylt högtidsåril och 5 guldbenningar. I Koppar-Skillingen, som brukades i början, stod et Skepp på ena, och den tvåhöfde Janus på andra sidan. Ut denne Nyguden ofrades salt och mjöl och litet win, utom råkerfer. Hans hedersnamn kallade öfwer hela Romman hörde Consvius i söder, Quirinus i norr, Patulcius i öster, och Clausius i wester. Böner och sånger, foglarop och flera spåkonster komme ej i förgätenhet Jupiter med sin Sonson, Askulapius, läkare-guden, fingo öck del i glädjen. Men detta utgör allenast ett litet drag af deras andeliga högtid. Största pragnen tillfrisknes med rätta Borgmästare-Inwigningen. Romerska folket strömade tillsammans wid Capitoliump och lyste i spingande nya kläder, anförde af Borgmästarne, som prälade med Purpur. Hwad wil jag säga om deras yrör och knippor, och de almänna frögdeteken, jag menar Lagerbladen, som fästes både wid bref, lantsar och pilar. Man hade så stor affky för alla forgetankar, at ingen fick straffas på den dagen. Hwarföre de förste Christne kunnat med all säkerhet begå sin ändagt på Nyårsdagen: en dag, på hwilken andra Folkslag funnet sig ofta föranlättna, at angripa hellswe de Romare.

Fortsätningen följer härnäst.

Gotteborgska Magasinet.

den 8 Januarii 1759.

Rongen råfne Nones dagar!
Thronen stå befast med lagar!
Kronan blifwe Prinsens arf!
Pennan brukes! Plogen föres!
Klingan wördes! Rolar föres!
Så befrämjas Sverges Tarrf.

Ännu har jag ej lärt, at ståra rätt til en Wefo-frist. Ännet wid Nyåret fans wid tilpasningen för widlyftigt; och icke dristade jag reglera Min läsare på en gång med et helt Ark: arbete, om icke plåga, för en half-månad at läsa. Så wida Nyåret warar ännu, kommer jag i dag med resten af förra Avisen.

Lekar och Hädespel woro ej owanliga Nyårsstänker i Hedentima; och gåfwas undertiden i Kejserliga Palatset: hwarför icke en gång Julianus, hatare af sif rasånga, friskallat sig från en sådan förnödelse. På Nyåret höllos desutan offentliga förböner för det almännas wäl: Romerska Rådet styrkte med Ed sina slutade göromål, Soldaten swor sana å nno, och ingen föreställe sig, at en så glad och betydande dag gådt utom prägtiga måltider och högtideligt rus til ända. Läse wi öronen åt Christne Scribenter, så stadnade